

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentie van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja.
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f. 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Het Koningschap.

„Les rois s'en vont” (de koningen gaan heen) werd in de eerste helft der 19e eeuw gezegd, en de tijd bevestigd hoe langer hoe meer dit woord. Nauwelijks een jaar geleden is weer een wettige koning op onwettige wijze van zijn troon gestooten, vervallen verklaard. En wellicht binnen een niet te langen tijd zullen Spanje en Italië volgen.

„Les rois s'en vont” — dit woord behoeft echter een aanvulling. — Men zou thans kunnen zeggen: „L'autorité s'en va” (het gezag verdwijnt). Toen het eerste woord gesproken werd, scheen het alsof de revolutionaire opstanden hoofdzakelijk gericht waren tegen den monarchalen regeringsvorm; thans is het duidelijk, dat niet de koning, het koningschap, maar het beginsel van gezag aangevallen wordt.

Het sublieme woord van den grooten apostel Paulus, dat rotsvastheid geeft aan het gezag: „Er is geen gezag tenzij van God komend,” is verworpen geworden; hiervoor is dit andere in de plaats gesteld: „het gezag komt van het volk,” een woord waarvan raddraaiers en gewetenloze gelukzoekers zich meesterlijk weten te bedienen om hun „eigen” zaken te doen. De geschiedenis van de derde Fransche Republiek bewijst dit daghelder.

Hebben zij, die het koningschap omvergestooten, het goddelijk karakter van het gezag ontkend hebben, het volk gelukkiger gemaakt, de op zoo hoogen toon uitgezongen „Gelijkheid, Vrijheid en Broederschap” aangebracht?

Wenden wij onzen blik naar het huidige Frankrijk, naar het Portugal van heden. De geschiedenis van deze landen zullen ons het antwoord op de vraag geven. Wanneer men de bladen van welke kleur ook leest, over wat in Frankrijk en Portugal geschiedt, dan is er geen land waar groter tyrannie heerscht, waar groter ongerechtigheid gepleegd wordt, waar minder broederschap is, dan, juist in deze landen die in hun blazoën „Liberté, Egalité, Fraternité,” geschreven hebben.

Rust is in dat land van „apaches,” „sabotage” en werkstakingen verre te zoeken. Teverdren is er niemand

dan..... — hij die zich vetmest aan de Staatsruif. —

Ter typeering van die ontevredenheid halen wij hier een citaat aan uit een nummer van het socialistisch-anarchistisch orgaan „De Vrijheidsvaan.” Het schrijft naar aanleiding van de laatste spoorwegstaking in Frankrijk:

„Frankrijk heeft nu een republiek. Voor veertig jaar terug gaf het Fransche volk er zijn leven voor.

Veertig jaar — 't zijn waarachtig geen dagen! — heeft die republiek gewerkt aan de „rechtvaardigheid”, aan het „sociaal welzijn”, aan de uitbouw van „vrijheid”, „gelijkheid” en „broederschap”. Ze is dadelijk in „zuivere” richting gestuurd, deze republiek. De frankstukken, die het randschrift „Dieu protège l'Etat” droegen, moesten dadelijk overgesmolten worden en vervangen door zulke die het Liberté, Egalité, Fraternité droegen.....

zelfs de konings-tijger in den Parijschen dierentuin moest verdoopt worden in Republiektijger!

En toch.....

Waar worden de arbeiders meer bemoeilijkt om te vorderen naar betere tijden dan in Frankrijk? En nu is de republiek nog al in handen van radicaal-socialisten! En de toonaangever is nog wel een man, die voor tien jaren terug nog den revolutionaire uithing, het geweld aanpreept en de harten der werkers in laaien gloed zette voor de revolutie; de man die weende om de ellende der arbeiders en schuimbekkend van woede zijn verwijten en verwenschingen slingerde in het aangezicht der bourgeoisie!

„Les rois s'en vont.” — Moge dit woord voor ons dierbaar Nederland nooit waarheid worden.

Wij bezitten nog een monarchale regering; over ons regeert een aan elk recht-geaard Nederlander dierbaar Vorstenhuis. Maar men zij op z'n hoede.

Wee de politieke partij, die met het socialistisch gevaar leult, zelfs dat gevaar durft koesteren, hiermede een verbond sluiten. Zij moge dan nog zoo dikwijls en nog zoo luide haar sympathie en verknochtheid betuigen aan ons koningshuis; zij ondergraaft dat huis, zij zal dat huis ineen doen storten.

Voor niemand toch is het een geheim, het wordt door de sociaal-democratie van de daken verkondigd,

dat haar leuze is niet slechts het „à bas la calotte,” maar ook het „à bas les rois.”

In München is het op een vergadering ter eere van den anarchist Ferrer, door vrijdenkers, liberalen, sociaal-democraten, anarchisten, enz. belegd, nog eens voor wie het hooren wil gezegd. Een zekere Sontheimer heeft op die vergadering het woord gevoerd. O. m. sprak hij:

Het zal ook in andere landen zoover komen als nu in Portugal, waar men dat gebroederschap eenvoudig heeft weggejaagd. Braganza, Bourbon, enzovoorts, het is alles, hetzelfde tuig, dezelfde bende, die het volk onderdrukt en uitzuigt. Maar dat volk zal opstaan en in andere landen zich spiegelen aan groote voorbeelden. Vraagt men mij in welke landen, zoo zeg ik in Rusland en..... andere.

Voor mij staat een keizer niet hoger dan een fatsoenlijk huisknecht of daglooner, beiden stel ik op één lijn behalve Nikolaasje en den Serviër.”

Aan duidelijkheid laten deze woorden, welke met stormachtig applaus ook door de liberalen werden begroet, niets te wenschen over. Ook het Nederlandsch vorstenhuis is onder die „andere” landen begrepen.

De revolutionaire staatsgreep in het lib.-katholieke Portugal wordt goedgekeurd door mannen, die nog aanspraak doen op billijkheid en recht. Maar wat zullen zij straks zeggen, als dezelfde dissolvente elementen, die in Portugal de revolutie teweeg hebben gebracht, hun eigen — naar hun zeggen — dierbaar vorstenhuis in ballingschap zenden?

„Les rois s'en vont” „l'autorité s'en va” het is weliswaar een droevig, maar een niet te loochenen feit.

En breidt zich de macht der anarchie uit, dan kan een wereld-catastrophe niet uitblijven.

Het is daarom te wenschen dat de goddelijke leer over het gezag, door den apostel der volken ons verkondigd, meer wortel schiet in de harten van allen: „Alle mensch zij aan de hoogere machten onderdanig, want er is geen macht tenzij van God komend en de bestaande machten zijn van God geordend.

Derhalve, wie zich tegen de macht verzet, die verzet zich tegen Gods verordening; en die zich daar tegen verzetten, brengen een strafoordeel over zich zelf.”

Katholiek Holland en de Heilige Stoel.

Het vijftigjarig feest van Italië's „eenheid” roept onze aandacht op den schijnbaar geringen, doch dapperen en heldhaftigen tegenstand, dien het kleine leger des Pausen bood aan de overweldigende meerderheid van de roovers der Pauselijke Staten. Euklele historische gegevens mogen in herinnering gebracht.

In 1848 bedwong Paus Pius IX de revolutie in Rome door tal van administratieve concessies te doen, die echter de revolutionairen niet voldeden. Reeds in 1852 waren de aarts-intriganten, Cavour en Mazzini, bezig hun verschillende schema's van een politieke rooftocht te verwerken. Als het eerste resultaat van hun pogingen, werden in 1860 door de kracht van wapenen Napels, Sicilië en het grootste deel der Pauselijke Staten bij het Piemonteesche koninkrijk ingelijfd. Daarop verklaarde 1861 het Parlement te Turijn, Rome de hoofdstad van het Verenigde Italië. Een stap verder werd er gedaan in 1864, toen de hoofdzetel van Turijn naar Florence werd verlegd, tot dan toe de residentie der Hertogen van Toscane. In weerwil der verklaring der konings, dat Piemonst zich niet verder zou inlaten met het bestuur van hetgeen van het Kerkelijk gebied was overgebleven, wekte 't terugroepen der Fransche troepen in 1866 uit de Pauselijke Staten het Katholiek gevoel op in heel Europa en bracht het tot kookhitte.

Toen verklaarde Frankrijk dat men den Italianen nooit zou toestaan Rome te nemen, en het zond vijfduizend soldaten om de stad te beschermen.

Desniettemin kreeg Garibaldi in 1867 verlof zijn roof- en plundertocht te beginnen in de overblijfselen der Pauselijke bezittingen. Hij stiet echter op verschillende punten leelijk het hoofd en werd volkomen verslagen in den slag bij Mentana, 3 November 1867. Eindelijk, in 1870, toen de opening van den Fransch-Duitschen oorlog aan Napoleon III een voorwendsel gaf om het Fransche garnizoen uit Rome terug te roepen,

begon een nieuwe aanval, dit maal door een Piemonteesch leger van over de 20 duizend man, die, onder Generaal Cadorna, de Stad der Pausen binnentrokken door de bres der Porta-Pia, op 20 September van hetzelfde jaar.

Om noodeloos bloedvergieten te voorkomen, verbod Paus Pius IX elken actieven tegenstand, en wijkend voor hooger kracht, trok hij zich binnen de muren van het Vatikaan terug.

Toen Garibaldi in 1867 op 't punt stond zijn rooftocht op het Pauselijk grondgebied te beginnen, wendden honderden Katholieke jongelingen uit alle landen van Europa zich via Marseille naar Civita Vecchia en Rome, om zich te laten inschrijven bij het leger des Pausen, en de wapenen op te vatten ter verdediging van den H. Vader en de rechten der Kerk. Dit leidde tot de vorming van een vreemde delingen-legioen, bekend als Pauselijk Zuaven, onder commando van den Franschen generaal, Baron de Charette. Bij dit korps sloten zich een groot aantal Hollandsche jongelingen aan. Inderdaad, aan het kleine Holland, van welks bevolking twee derde niet Katholiek is, komt de benijdenswaardige eer toe, het grootste aantal mannen gegeven te hebben, die deze historische troepen vormden. Gedurende de jaren '67—70 bevonden er zich bijna vier duizend in hunne gelederen.

Zij waren voor het meerendeel van geringe afkomst, maar zij toonden in zich te bezitten die eigenschappen, die, zonder te letten op geografische grenzen en nationaal onderscheid, tot de edelste trekken van ons ras behooren. Zij waren onder hun kameraden bekend om hun onversaagden moed, en zulk een vroomheid en oprechtheid van bedoeling, dat zij de bewondering wekten van al hun makkers. Hun compagnieën en bataljons stonden altijd vooraan, zooals men kan opmaken uit de lijsten der gevallen in de verschillende veldslagen en schermutselingen, waaraan zij deel namen, en die bij iedere gelegenheid, zoowel onder de gedooden als gewonden, een overwegend percentage Hollandsche namen toonen.

Castelfidardo, Bagnorea, Monte Rotondo, Monte Libretti en Mentana waren beurtelings getuigen van hun heldendaden.

Feuilleton.

De scheepsbouw van voorheen en thans.

V. (Slot.)

De bouwtijd, die afhankelijk is van de grootte en bewerkelijkheid van het schip, kan dus van korten en langen duur zijn. In het algemeen is met den bouw van een klein type zeeschip ongeveer vijf maanden gemoeid; met een middelmatigen vrachtstoomer acht maanden. Daarna komt een dito passagiersschip aan de beurt, dat van 10 tot 15 maanden voor gereedmaking vordert. Zeer groote passagiersschepen vragen een bouwtijd van 21 tot 30 maanden.

Maar toch kan men wel eens verrassingen beleven. De Engelsche „Dreadnought” b.v. is gebouwd in den tijd van 4 maanden (alleen de romp natuurlijk). Dit is een oorlogsschip in bewerkelijkheid wel drie passagiersschepen van gelijke afmetingen staat. Zulke gevallen blijven echter uitzonderingen, en geschieden alleen om een concurrent de loef af te steken.

Van de weelde die in sommige schepen heerscht, kan men zich haast geen denkbeeld vormen. De salons, keukens, luxe hutten en trappenhuis-

zen zal men in geen hotel der wereld beter ingericht en fraaier afgewerkt aantreffen. De indruk, het vaste land te hebben verlaten, gaat werkelijk geheel te loor. Er is aan boord van alles. Hutten, badkamers, closets, een drukkerij, die u's morgens de krant brengt, vol met berichten per Marconitelegraaf van wal verzonden. Verder een lift voor personenvervoer en twee liften voor goederentransport; ook bars, waar versnaperingen verkrijgbaar zijn; voorts bloemenwinkel, boekhandel etc. Men hoort zang en muziek, voordrachten in proza en poësie. Nu moge waar zijn, dat op het eene schip meer weelde heerscht dan op het andere, het is een feit, dat aan boord van een groot schip, het leven evengezellig is als in een wereldstad. Als gij bij avond door de verlichte gangen wandelt, die langs alle soorten van hutten en ook winkels vorend, vol zijn van het leven, dat van de verschillende compartimenten uitgaat, dan is de indruk dien gij krijgt geen andere als die van een der drukste hoofdstraten eener groot stad.

En dan de verschillende salons. Deze vormen één onafgebroken reeks van schitterende zalen, opgetrokken in allerhande stijlen, waaronder stijl Lodewijk XVI, (wit met goud), stijl St. George (met en zonder gebogen hoeken), empire stijl (donker bruin), stijl Frans I, Italiaansche en Fransche renaissance stijl, stijl Marie Antoinette, oud- en nieuw Vlaam-

sche stijl en nog meer andere.

Sommige betimmeringen zijn van eikenhout, andere van Fransch walnoot; deze zijn van mahoniehout, gene van ebbenhout. Sommige decoraties zijn in goud, andere in zilver, weer andere in heraldische kleuren uitgevoerd. En natuurlijk ontbreekt het daarbij niet aan pracht van tapijten, onder welke, naast de Smyrnasche, ook de Brusselsche een eereplaats bekleden.

Bovenal prachtig is de lichtdom, het schijnlicht waardoor het licht in de salons valt en dat een kunstwerk op zich zelf is. Hieraan wordt angstvallige zorg besteed, er van gemaakt wat er van te maken is. De buitenkant is prachtig bruin geschilderd en is vier, zes, soms achtkantig van vorm. Eerst is er een glasraam; daarvoor staat een houten raam waarin koperen roeden tot bescherming van het glas. De binnenkant is van prachtig houtsnijwerk voorzien, wapens van steden voorstellend, die pronken in prachtige kleuren. Tusschen en onder de ramen zijn verschillende kunsten door allegorische afbeeldingen voorgesteld, en de ramen zelf zijn van geslepen glas, waarop sierlijke gravures, met aan den onderkant uitstekende elektrische gloeilampen. Deze ziet men ook boven in het gehemelte, waar het eenvoudig wemelt van lichtjes, die aangebracht tegen een gebogen, vergulde schijf, een zachten gloed als van zonlicht over de salons spreiden. Rij de nieuwste schepen der Cu-

nardlijn werden een drietal firma's met de uitvoering der verschillende betimmeringen belast. Aan hun hoofd stond een architect, die met den ernst, aan een dergelijk werk verschuldigd, de zaken tot in de kleinste bijzonderheden regelde. Zoo besloot hij, alleen ter wille van effectbejag, de paneelen over dwars met verneer (d.i. een zeer dunne beeldhouw- en boeteerwerk. Al wat er ten toon wordt gespreid is één meesterstuk van kunst en arbeid in al hun verschidenheid en groetheid.

Ongetwijfeld zijn tot voortstuwing van een zóó machtig schip krachtige machines noodig. En het is werkelijk de moeite waard zulke machines eens in werking te zien. Een middelmatige passagiersstoomer als de „Grotius” heeft een machine van 4000 paardekrachten, een groot schip als de „Kaiserin Auguste Victoria”, dat 1½ maal zoo lang is als eerst-

genoemd schip en 18 mijlen vaart, terwijl de andere op 14 mijl is gecontracteerd, bezit werktuigen die 17.200 P. K. ontwikkelen, dat is dus 4½ maal zooveel, niettegenstaande afmetingen bij lange niet zooveel verschil toonen. Maar wanneer men boven de 14 mijl vaart gaat, dan wordt er van één mijl meer, dikwijls duizenden paardekrachten grootere sterkte vereischt. Dit bewijst vooral de „Mauretania”, die ongeveer gelijk is in afmetingen aan de „Kaiserin”, maar zeven mijlen per uur meer vaart. Daarvoor heeft het schip machines die 75.000 P. K. per uur ontwikkelen. Welk een verschil dus.

De nieuwere schepen krijgen meest alle turbines. Dit zijn groote horizontaal geplaatste mantels, waarbinnen zich de as bevindt. Zoowel op de as als binnen tegen den mantel zijn zgn. schoepen aangebracht. De stoom nu blaast midden tusschen de schoepen van den mantel op die der as, waardoor deze in draaiende beweging wordt gebracht.

Hoewel die turbines peperduur kosten, bezitten zij toch onmiskenbare voordelen, n.l. grootere bezuinigingen in stoomgebruik (bij hooge snelheden), dan bij de gewone verticale triple- of quadruple expansiemachines het geval is. Nog een ander voordeel is de mindere plaats die zij innemen, en de kleinere oppervlakte der schroeven, waardoor deze bij hooge zeeën niet boven water slaan wat heel nadeelig is voor de machines.

De aanval op Monte Libretti, 13 October 1867, is voor altijd gedenkwaardig door den heldendood van een Hollandsch jongeling, Pieter de Jong, een man van reuzengestalte en herculische kracht. De stad was bezet door twaalf honderd vijanden, die zich veilig achter demuren verschanst hadden. Een afdeling van 84 Zuaven hadden tegen deze uitgezonden, en in 't verwoede gevecht dat volgde werd de Jong van zijn makkers afgescheiden. Hij zag zich omringd door een zwerm van vijanden; zijn amunitie was vershoten, en de kolf van zijn geweer als een knuppel gebruikende, zwaaid hij ze met zulk een kracht en zulk een gevolg, dat veertien van zijn aanvallers aan zijn voeten sneuvelen, vóór dat hij eindelijk zelf, doodelijk gewond neerviel. Toen men zijn oude moeder in Holland den edelen dood van haar eenigen zoon verhaalde, was de eenige spijt die zij uitte, dat zij niet een dozijn zonen meer had om zijn plaats in de gelederen in te nemen.

In den slag bij Mentana vocht het Pauselijk leger in het front der Fransche troepen, en de Zuaven overlaadden zich met roem door de verpletterende nederlaag die de vijand leed. Een Fransch generaal, die erbij tegenwoordig was geeft den volgende indruk van de Hollandsche dapperheid en hun hoedanigheden in den strijd: „Onder het vuur zijn de Hollanders echte leeuwen. Hun koude natuur barst niet ineens uit, maar zijn zij eenmaal begonnen, dan evenaart niets hun onweerstaanbaren moed en hun onvermoeide standvastigheid. Ik ken geen betere soldaten.”

Niet alleen op het slagveld, maar ook in het oppassen der zieken verkregen de Hollandsche Zuaven een roem, van christelijke heldenmoed die verleden en heden uitdaagt. Bij de verschrikkingen van den oorlog woede in dien tijd de cholera in de districten rondom Rome. Vooral te Albano eischte deze geeselen een verschrikkelijk aantal slachtoffers. Een afdeling Zuaven werd opgeroepen, om de zieken te verplegen en de dooden te begraven. Onder dezen, die zich vrijwillig aanboden, bezweken drie jonge Hollanders als slachtoffer van hun plicht en de christelijke liefde. Hun namen zijn gegrift op marmeren tafels; zonder twijfel zijn zij ook geschreven, *aere perennius* in het Boek des Levens.

Dat de geest der Pauselijke Zuaven, nu er reeds een veertig jaar zijn voorbijgegaan, heden nog levendig is in Holland, kan men zien uit de jaarvergadering van de veteranen van dit regiment, die altijd, sinds 1871, vereenigd zijn geweest in een bond. Zij en hun kinderen schijnen nog even gewillig en bereid te zijn als van ouds, om, zoo het noodig mocht zijn, de wapenen op te nemen en te sterven ter verdediging van den H. Stoel. Hun gevoelens blijven inderdaad zoo, dat zij het motto op de officiële insignes, die zij van Pius IX outvingen, niet tot een ijdele pocherij maken, maar als de trouwe weergave van hun geloof en moed: *Fidei et Virtuti*.

Een indrukwekkend monument, gewijd aan de gedachtenis der Hollandsche Zuaven, gevallen in den strijd gedurende 1867—70, zal in September met plechtigheid onthuld worden te 's Hertogenbosch, de hoofdstad van Noord-Brabant.

BLADVULLING.

Slecht zij die nooit iets aandurven, begaan nooit fouten, tenzij men hun gansche leven één groote fout zou willen noemen,

Weer nieuwer zijn de motoren, die een geheele omwenteling dreigen te brengen in de stoomscheepvaart, en dit is waarlijk geen wonder!

Hier is de machine zijn eigen ketel, en wordt dus reeds zeer veel in ruimte gewonnen. Zij zijn veel zinderlijker, wijl geen kolen, maar benzine of petroleum als brandstof wordt gebruikt, en ten derde vorderen zij een minimaal klein aantal personeel voor de bediening. Zoo heeft het pas afgeleverde schip „*Vulcanus*”, een vaartuig van ongeveer 70 M. lengte, een aardig scheepje dus! een machinekamerpersoneel van 2 mensen! Terwijl een stoommachine voor een dergelijk vaartuig zeker 10 mensen voor bediening noodig heeft.

De kosten van een hedendaagsch groot zeeschip zijn eenvoudig enorm. Een schip als de „*Grotius*”, die 420 voeten lang is, kost 1,5 mill. gulden. De „*Prinses Juliana*”, die iets grooter is, reeds 2,25 miljoen. De „*Guadalupe*”, een Fransche transatlantische stoomer, kost reeds 5 miljoen. De „*America*” der Hamburg-Amerikaans kost 15 mill. en de „*Mauretania*” der Cunardlijn 17 mill. gulden! Dit enorme verschil spruit voort uit de omstandigheid, dat 'n schip dat 2 maal zoo groot is in afmetingen als een ander schip, door de 2 maal grotere lengte,

HET KONINKLIJK BEZOEK TE BRUSSEL.

Was ten vorigen jare het bezoek en evenzoo de ontvangst van het Belgische Koningspaar ten onzent veel meer dan een daad van officiële hoffelijkheid, — thans kan hetzelfde gezegd worden van het tegenbezoek, dat aan Brussel wordt gebracht door H. M. onze Koningin en Z. K. H. prins Hendrik, en van de begroeting, welke den vorstelijke personen daarbij ten deel valt. De uitmuntende betrekkingen tusschen de beide Hoven is als de weerspiegeling van de uitstekende verhouding, welke Belgen en Nederlanders als vrienden aaneenbindt. Een groot deel van koning Alberts' onderdanen is door zijn landaard en zijn taal nauw aan ons verwant. En wat de goede buurtschap nog versterkt is de omstandigheid, dat wij als twee kleine volken, omringd door groote mogendheden, onwillekeurig tot elkander worden gebracht door de gevoelens van een wederzijdsch vertrouwen, waarop geen enkele schaduw valt.

Nederland en België hebben van elkander geen enkel gevaar, wel steun te wachten. Zij doen hun belangen en onafhankelijkheid berusten op het recht, dat de kracht is der kleine Staten. Bij een vrij en zelfstandig Nederland heeft België belang, en bij een vrij en zelfstandig België Nederland. Zoo reiken beide volken elkander de hand als burens, als vrienden, als stamverwanten ook — vergetend, wat in het verleden ons heeft kunnen scheiden, slechts lettend op het heden en de toekomst.

Wij zullen ons hier niet verdiepen in de beschouwingen der hooge politiek; maar liever wijzen op den buitengewoon hartelijken toon, welke in de ten Hove gewisselde toespraken klonk.

ONTVANGST TE BRUSSEL.

Omtrent aankomst en ontvangst van het koninklijk Echtbaar te Brussel, worden de volgende aardige bijzonderheden gemeld:

Daar weerklinkt plotseling een kanonschot, men hoort het luide commando: *Présentez armes*. De trein is binnengekomen, een starre verwachting, en daar verschijnt op den drempel van het stationsgebouw onze Majesteit aan den arm van haren Gastheer. Even kijkt Zij rond en stijgt, hoffelijk door den Koning geholpen, in de met champagnekleurige zijde gevoerde calèche, het escorte maakt rechtsom, en voorafgegaan door de helft van het regiment gidsen, zet het rijtuig zich stapvoets in beweging, gevolgd door dat met Koningin Elizabeth, die aan de rechterzijde van Prins Hendrik heeft plaats genomen. Snel vullen zich nu de overige rijtuigen met de leden der beide hofhoudingen en, gesloten door het tweede gedeelte van het escorte, begint de schitterende stoet in zeer matigen draf den zegetocht naar het paleis.

Want een zegetocht werd het reeds, toen Hare Majesteit buiten het station kwam; er weerklonk een jubel, die aanzwol en te kennen gaf, hoe zeer Koningin Wilhelmina en haar Gemaal hier welkome gasten zijn. Het geheele plein leek een zee van wapperende vlaggen en wuivende zakdoeken, het was een allesoverstemmend welkomgeroep, dat aanbield tot de stoet uit het gezicht was. „*Vive la Reine, Vive la Reine*” hoorde men al maar roepen; en zeer hartelijk klonk de wensch, terstond door duizenden overgenomen, „*Vive*

breedte, een viervoud; door zijn veel grootere hoogte, een vijfvoud, en eindelijk door zijn veel dikker materiaal wel tot een 10- of 12-voud in prijs van een ander schip kan stijgen. Nimmer was men tot het bouwen van zoo groote zeemanssteden in staat geweest, zonder de resultaten door het nemen met sleepproeven te verkrijgen.

Het doel, daarmede beoogd, is den weerstand te meten, die door het schip moet overwonnen worden, om daaruit tot het vermogen van de machines, en de beste lijnen voor het schip te besluiten.

Deze weerstand vloeit uit vier oorzaken voort, nl. de wrijving van het ondergedompelde deel van het schip, den golfweerstand, den weerstand door lucht en den weerstand, veroorzaakt door de uitstekende scheepsdeelen.

Bij de „*Mauretania*” hadden proefnemingen op groote schaal plaats, die niet minder dan 2 jaar duurden. Het model had een eigen machine, en was 47½ voet lang. Alvoorts tot de aanschaffing van een dergelijk model werd besloten, waren reeds met eenvoudige modellen, voorloopige proeven genomen. Elk dier scheepjes had een eigen architect, en deels door de opgeleverde uitkomsten, deels door verdere wijzigingen in het plan, besloot men

Juliana,” welke onze geliefde koninklijke Moeder zichtbaar verraste en aangreep.

De indruk was, zelfs van de sceptici onder de journalisten, bijzonder goed. Men had wel heel veel hartelijkheid verwacht, maar niet durven hopen dat het werkelijk zoo oprecht en gemoedelijk zou zijn toegegaan.

Na aankomst ten Paleis werden de ministers door den Koning der Belgen aan H.M. de Koningin en Z.K.H. den Prins voorgesteld, benevens de voorzitters van Kamer en Senaat en andere hoogwaardigheidsbekleders.

Koningin Wilhelmina heeft Koning Albert als geschenk aangeboden een zeer schoone origineel oude, Hollandsche arrestade in Lodewijk XV stijl met lichtgroene bebloemde paneelen, afgezet door vergulde ornament met donker groene vullingen. Het is een buitengewoon fraai type van onze nationale sleden uit dien tijd.

Aan hare Koninklijke Gastvrouw verzeerde onze Koningin een sierlijk, door Willem Steelink beschilderd, en in Parijs gemonteerd waaier.

Zoodra Hare Majesteit zich van de vermoelenissen der reis hersteld had, liet zij om de koninklijke kinderen vragen. Toen kwamen beide prinsjes, Leopold en Karel, en het prinsesje, Maria José, haar bloemen brengen. Moederlijk kuste en streelde onze Koningin de kleinen, en sprak hun over de kleine prinses Juliana. Zij schonk den Belgischen koningskinderen speelgoed en versnaperingen.

Te half 6 ontving H.M. in bijzonder gehoor den voorzitter der Hollandsch-Belgische commissie, den heer Beernaert, met de secretarissen. Eugène Baie, Lodewijk de Raet, mr. Olivier, mr. Hennebique en Thomas Brauns, benevens de Belgische leden. Prins Hendrik en de Nederlandsche gezant waren hierbij tegenwoordig. De hoogbejaarde, maar nog altijd krasse Heer Beernaert hield daarbij de volgende toespraak:

„Mevrouw,

Uwe Majesteit heeft kunnen goedvinden, dat wij tot de eersten behoorden, die op Belgischen bodem aan U.M. onze hulde en gelukwensen mochten aanbieden. Wij zijn haar daarvoor zeer dankbaar. Het schitterend en hartelijk onthaal, dat onze jonge soevereinen verleden jaar in Amsterdam te beurt viel, en de eenstemmige toejuichingen, waarmede Uw Majesteit thans in onze hoofdstad is begroet zijn de bevestiging van ons streven. De Koningin weet het goed: De Hollandsch-Belgische Commissie heeft ten doel, de banden en sympathieën nauwer toe te halen bij twee natieën, wier geschiedenis lange tijden vermengd was, welke de natuur tot zusters heeft gemaakt, welke thans nog gemeenschappelijke roepingen hebben, en welke van jaar tot jaar ten eigen baat hare economische en commerciële betrekkingen zien ontwikkelen.

Wij wenschen, dat de reeds enorme getallen, die deze betrekkingen uitdrukken, nog mogen toenemen.

Wij wenschen, dat de solidariteit van onze belangen al beter en beter zal begrepen worden, en dat de wederkerige sympathieën, hierdoor aangekweekt, het wetgevend werk van beide landen zullen inspireeren.

Van beide kanten is veel te niveaueren en te vereenvoudigen, en men zal zooveel mogelijk die hinderpalen, die aan de grenzen rijzen, moeten uit den weg ruimen.

En, sta mij toe, Mevrouw! dat ik

een schip te bouwen van de afmetingen van den tegenwoordigen „*Mauretania*”.

Maar om tot het vermogen van de machines te besluiten, het aantal en de eigenschappen van de schroefaskokers en de plaatsing der schroeven, schafte men zich een grooter model aan, waarmede definitieve, langdurige proefnemingen werden gedaan, welke uitkomsten men op het werkelijke schip overbracht.

Het Northumberland-dok was de aangewezen plaats, waar de kleine „*Mauretania*” den roem van den grootere voorspelde. Hij was gebouwd van geel grenenhout. 2 duim dik. Hij had 4 elektrische motoren tot machine, met regelbare snelheid van 150—950 omwentelingen per minuut. Elke motor had zijn eigen as, wier toeren door counters en tachometers werden opgenomen.

Gelijk reeds gezegd, werden gedurende 2 jaren een reeks van proeven genomen, die alle gegevens verschaften, welke voor het schip van belang waren. En de uitkomsten met het werkelijke schip verkregen, zagen de langdurige voorbereiding met een gelukkig succes bekroond.

Hoewel niet zóó groot als de „*Mauretania*”, of „*Kronprinsessin Cecilie*” besit ook ons vaderland eenige zeer

het herhaal: onze pogingen en onze verlangens kunnen niet vollediger bevestigd worden dan door de aanwezigheid in Brussel van Uwe Majesteit en haar Gemaal. Van hoogerhand moet het voorbeeld komen, en de vriendschap van beide dynastieën zal het symbool worden van de Unie, die voor twee volkeren een schat, een kracht en een zekerheid moet zijn, en voor de onafhankelijkheid van elk land een waarborg, de onafhankelijkheid, die ons boven alles aan het harte ligt.”

De heer Beernaert bood op dat oogenblik de tuil orchideeën aan H. M. en besloot als volgt zijne redevoering:

„Mevrouw! Uwe Majesteit heerscht over een land van bloemen, laat het haar behagen nochtans deze orchideeën aan te nemen, die een bescheiden blijk zijn van onze gevoelens voor Uwe Majesteit.”

Hare Majesteit dankte den heer Beernaert voor de uitgedrukte gevoelens, en uitte hare erkentelijkheid voor de hartelijke ontvangst door de bevolking.

Te half 8 had het gala-diner plaats in de schitterende groote balzaal, waarbij 180 gasten aanzaten. Na het vierde gerecht stond de Belgische Koning op en bracht in het Fransch den volgende toast uit:

„Ik acht het een groot geluk, Uwe Majesteit een hartelijk en welgemeend welkom toe te roepen, en de gevoelens van vreugde uit te spreken, die de Koningin en mij bezielen, nu wij in onze hoofdstad de zoo zeer heminde vorstin van onze Noorderburen kunnen begroeten.

„Wij betuigen onzen diepgevoelden dank aan Uwe Majesteit en den Prins der Nederlanden, voor de vriendelijke visite, die gij ons heden wel wilt brengen.

„De zeer gewaardeerde tegenwoordigheid van Uwe Majesteit te Brussel is een nieuw en kostbaar onderpand voor de gevoelens van vriendschap en wederzijdsch vertrouwen, die onze betrekkingen met de bevolking van Nederland kenmerken.

„De Belgen, die Uwe Majesteit toejuichen, achten het een bijzonder geluk, thans de gelegenheid te hebben Uwe Majesteit hunnen eerbied te betuigen en hun diepgevoelde sympathie te kunnen te geven voor 't Nederlandsch volk.

„Ik wensch van ganscher harte, dat onze twee dappere en werkzame volkeren zich hoe langer hoe meer bewust zullen worden van hun gemeenschappelijke aspiraties en van solidariteit, in het leven geroepen door de talrijke belangen, die hen als vanzelf nader tot elkander brengen.

„Een jaar geleden ongeveer hadden de Koningin en ik het genoegen Uwe Majesteit het eerst te ontmoeten in haar schoon land. Wij herinneren ons met dankbaarheid de vriendelijke ontvangst, die ons bij die gelegenheid te beurt viel van de zijde van H.M. en van die der bevolking van Amsterdam, gedurende de interessante dagen, die wij in die oude en bloeiende hoofdstad doorbrachten.

„Thans valt aan Brussel de eer ten deel, het bezoek van Uwe Majesteit en Prins Hendrik te ontvangen. Wij durven hopen, dat het kort verblijf in ons midden voor onze doorluchtige gasten een schoone herinnering zal blijven.

„Als getrouwe tolk van al mijn landslieden spreek ik diepgevoelde wenschen uit voor het geluk van Uwe Majesteit en de grootheid van Uw volk.

„Uwe Majesteit veroorloof mij dien zelfden wensch uit te spreken voor

grootte schepen, o. a. de *Nieuw Amsterdam*, „de *Statendam*”, „de *Rijndam*”, de „*Potsdam*” de „*Noordam*” en vooral de „*Rottendam*”, die echter, uitgezonderd de betimmering, in het buitenland zijn vervaardigd.

Op de vraag, of Nederland niet capable genoeg is, dergelijke groote schepen te bouwen, moet beslist ontkennend geantwoord worden. Onze scheepsbouw is geheel op de hoogte van zijn tijd, daar kan men zeker van zijn. Trouwens is hij dat altijd geweest, maar veelal had men te kampen met een zekere geringschatting van den kant van het Nederlandsche publiek voor al wat op onzen eigen bodem wordt vervaardigd. Maar tenslotte heeft de nationale geest toch gezegevierd, en krachtig beïnvloed door de reeders en de industriëlen zelfden, kwam omstreeks 1895 een kentering in de ideeën, die nog steeds heeft aangehouden.

Dat er echter nog veel kan verbeterd worden, zal niemand ontkennen. Maar toch zou men verkeerd doen, dit aan onwil van den kant der reeders toe te schrijven. Dikwijls krijgt degene het schip besteld, die in staat is het in den kortsten tijd af te leveren. En in dit opzicht is een land als Engeland, met zijn ontzaglijk grootscheeps ingerichte werven, en de onmiddellijke nabijheid van de ijzermijnen, ons wel eens

de Koningin Moeder, den Prins der Nederlanden en Prinses Juliana, het voorwerp van zooveel teedere hoop.

„Ik hef mijn glas op, ter eere van de Koningin der Nederlanden en haar doorluchtige familie en drink op den voorspoed der Nederlanden.”

De muziek viel hierna met het „*Wilhelmus*” in.

H. M. de Koningin antwoordde hierop, eveneens in het Fransch:

„Ik ben zeer gevoelig voor de vriendelijke woorden, die Uwe Majesteit tot mij heeft gericht, en zeer erkentelijk voor de ontvangst, die Ons bereid is door Uwe Majesteiten en het Belgische volk. Een bijzonder geluk acht ik het, dat de gezondheidstoestand van de Koningin van dien aard is, dat Uwe Majesteiten ons hebben kunnen ontvangen, en den Prins en Mij in staat stellen, het vriendelijk bezoek te beantwoorden, dat Gij Ons het vorig jaar hebt gebracht, en waaraan wij zulke aangename herinneringen hebben behouden.

„De uitstekende betrekkingen, die gelukkig bestaan tusschen onze beide landen, de gevoelens van vriendschap en wederzijdsch vertrouwen liggen mij te na aan het hart, dan dat ik niet met groote waardeering alle middelen zou begroeten welke kunnen leiden tot versterking dezer gevoelens.

„De schoone eigenschappen van het Belgische volk, zijn ijver, zijn intelligentie en zijn beschaving vinden bij mij en mijn landslieden de grootste bewondering en gaarne begroeten wij onze Zuiderburen als goede vrienden.

„Wij achten het dus een groot genoegen, ons heden te bevinden in de schoone en bloeiende stad Brussel, en Uw hoofdstad en zijn prachtige omstreken te kunnen bewonderen. Terwijl ik mijn groote dankbaarheid uitspreek voor de vriendelijke ontvangst door Uwe Majesteiten, kan ik u de verzekering geven, dat zij den Prins en Mij onvergankelijk zal blijven.

„Ik neem mijn glas op ter eere van den Koning en de Koningin der Belgen, en hun doorluchtige familie, en ik drink op de welvaart van België.

Aan het slot van de rede van H. M. hief de muziek de „*Brabanconne*” aan.

Na het diner onderhielden de vorstelijke personen zich in de „*Salle des Marbres*” met velen der aanzittenden.

DE NIEUWE „ORANJE NASSAU.”

Met den bouw en het in de vaart brengen van het nieuwe stoomschip *Oranje Nassau* is de K. W. I. M. een nieuw tijdperk ingetreden. Laten we er aanstonds bijvoegen: moge het een tijdperk zijn van gestagen bloei en krachtige ontwikkeling.

Want dit nieuwe stoomschip overtreft zoozeer in elk opzicht al de andere schepen dezer lijn, dat het moeilijk valt een vergelijking te maken. Alles is anders, royaler, ruimer, comfortabeler; geheel het schip getuigt van den echt royalen geest die zoowel de maatschappij „de Schelde” die 't gebouwd heeft, als de K.W.I.M. die 't bouwen liet, bezielt. En daarom is het voor beide een glorie. Met dit schip heeft de K.W.I.M. een geheel type in de vaart gebracht. Zonden de eenige overdrijving is het een der mooiste schepen die onze haven aandoen.

Het is wonder dat de oude *Oranje*

voor, onverwachte tegenslagen daargelaten.

Het lijdt echter geen twijfel, of op den duur zal ook hier verbetering niet uitblijven. Veel zal daaraan afhangen van de houding van het buitenland, dat over meer stoomvaartlijnen beschikt dan Holland. Gelukkig is in het buitenland het Nederlandsch fabrikaat zeer gezien. Nog kort geleden, outving ook een der toonaangevende inrichtingen hier te lande een opdracht van twee groote motorschepen voor Belgische rekening. Over de wijze van aflevering behoeft men zich niet ongerust te maken. Het Nederlandsche fabrikaat kan den toets der scherpste critiek doorstaan, als het zelfs in de fitness niet beter is dan het buitenlandse! En dit is wat ons beuoedigt. Spreken wij daarom tenslotte de hoop uit, dat van deze beide schepen de victorie een aanvang moet nemen, die bevochten zal zijn op den dag, waarop Holland de opdracht zal ontvangen een schip te bouwen, liefst echter een Hollandsch, dat in afmetingen de zoo benijdenswaardige „*Mauretania*”, „*Titanic*” of „*Olympic*” nog overtreft.

Amsterdam. Jos. FRINGS.

Scheepbouwmeester.

Nassau niet ontuimelde van schaatste en in de golven verdween toen zij haar nieuwe naamgenoot zoo statig zag voorbij stoomen. Dinsdag morgen stoomde zij onze haven binnen, en reeds aanstonds bij den aanblik wekte zij aller aandacht en bewondering. Maar deze zou nog hoger stijgen door een bezoek aan boord van het nieuwe schip.

Dinsdagmorgen bracht de Heer Gouverneur, vergezeld van den Heer Procureur-generaal een bezoek aan boord, en gaf telkens op krachtige wijze uiting aan zijn hooge bewondering en goedkeuring.

Woensdagmorgen liet het Agentschap een lijst circuleren met invitaties om de boot tegen half twaalf te komen bezichtigen, welke vereerende en gewaardeerde uitnodiging door zeer velen met genoegen werd aanvaard. Het was een gezellige drukte aan boord en de kapitein G. D. NIEMAN, en de hoofdagent H. P. DE VRIES spaarden zich geen moeite en waren een en al vriendelijkheid om allen het mooie schip tot in de kleinste bijzonderheden te laten zien.

1 October 1910 werd bij de Koninklijke maatschappij „de Schelde” te Vlissingen de kiel gelegd voor dit mooie nieuwe schip, en 15 April 1911 liep het van stapel.

De lengte is 350 1/2 voet, de breedte 44 en de diepte 26 voet. Het is gebouwd volgens de hoogste klasse van Lloyds. Het meet bruto 3.721 ton en netto 2.345 ton, terwijl het, zoo het geladen is, 7000 ton water verplaatst. De laadruimte is 4.600 tonnematen en de kolenberging 1100 ton. Het heeft vier laadluiken, zoodat, wanneer het met een ander schip te gelijk aan den steiger ligt, een der laadluiken buiten den steiger zal uitsteken. Bovendien heeft het drie stoomketels, die 2500 p.aar. dekrachten ontwikkelen en 85 omwentelingen in de minuut maken.

Geladen kan het schip 13 mijl per uur, zoo het licht is 14 mijl per uur loopen. Verder zijn er aan boord twee dynamo's van 160 ampères en 110 Volts.

Laten we thans de inwendige constructie een oogenblik in oogenchouw nemen. Wanneer we de hooge trap langs zij bestijgen, komen we op het prachtige ruime promenadedek. Vooraf zij gezegd dat dit alles midscheeps gelegen is. Op geen der hier komende booten hebben we nog zulk een heerlijke wandelruimte gezien. Een groot voordeel is het, dat men op dit dek geheel vrij is van al de manoeuvres met touwen en kabels, die op 't achterdek steeds plaats grijpen. Op dit dek bevindt zich de ruime, sierlijke rooksalon met gezellige leunstoelen en tafeltjes, geflankeerd door een buffet. Alles is stemmig en stijlvol, geen overdreven weelde, maar flink en degelijk, uitgevoerd in dof gebeitst eikenhout.

Hierboven verheft zich het brugdek, een prachtige ruimte, van waar men een heerlijk uitzicht geniet. De diepte van de commando brug tot den kiel is 56 voet, en van het eerste dek tot de kiel 26 voet. Op dit brugdek bevindt zich de rijk ingerichte, met prachtigbruin mahoniehout bekleedde hut van den kapitein, een juweel van een hut. Gaan we nu het ruime, prachtig met gekleurd glas overkoepte trappenhuis binnen, en dalen we een dek lager, dan komen in de twee overlaanslopende gangen waar de eerste-klashutten gelegen zijn, 23 in getal.

Allen zijn zeer smaakvol ingericht. In elke hut zijn twee slaapplekken en een ruime sofa, die ook voor slaapegelegenheid dienen kan, zoodat er in het geheel voor 69 eerste klas passagiers ruimte is.

Ook vindt men in elke hut hangkasten. Enkele hutten zijn als familiehutten ingericht, door dat zij onderling met elkander in verbinding kunnen gebracht worden. Verder vindt men op dit dek badkamers en toilet, waar automatisch steeds voor versch water gezorgd wordt. Maar behalve dit alles, vindt men er iets nieuws, wat men op geen der andere booten aantreft, een mooie, gezellige muzieksalon, met piano en een bibliotheek, met bureau's, waar men stil kan zitten schrijven.

Dalen we nu weer een dek lager, dan komen eerst bij de eetsalon der eerste klas, afgesloten van de overige ruimte, door prachtige zwaar geslepen kristallen ruitjes.

De overige ruimte van dit dek midscheeps wordt ingenomen door aan stuurboordzijde een dienstgang met hutten van de officieren, en aan bakboordzijde de eetsalon der tweede klas, en meer naar achter de tweede klas hutten, vier in getal, elk met vier slaapegelegenheden. Ook deze hutten zijn zeer sierlijk, en komen in inrichting veel overeen met die der eerste klas op de andere booten.

Verder is er een badkamer voor de tweede klas passagiers, en op het achterdek een gezellige rooksalon.

Iets heel nieuws bezit deze boot bovendien in zijn luchtgangen, die vanaf het bovendek tot beneden doorloopen, en waardoor voort-

durend nieuwe toevoer van versche lucht gebracht wordt in de gangen van de verschillende dekken.

Ofschoon er nog geen instalatie voor draadlooze telegraphie aan boord is, is de boot er toch reeds voor ingericht, en blijft het slechts een kwestie van tijd, misschien, als de omstandigheden gunstig zijn, slechts een kwestie van enkele maanden. Allen die het schip gezien hebben zijn het er over eens en getuigen eenstemmig dat het inderdaad een sieraad voor de West-Indische scheepvaart is.

Tot slot van onzen wandeltocht werden we door kapit NIEMAN op een glas champagne onthaald, terwijl hij alle aanwezigen bedankte voor hun belangstelling en tevens de betekenis van het in de vaart brengen van dit schip voor den handel in de West Indiën uiteenzette. Tevens drukte hij den wensch uit, die door allen zeer zeker beaamd werd, dat de K. W.I.M. het niet bij deze eene boot zou laten, maar dat de opening van het Panama-kanaal meer booten als deze of grootere nog zou noodzakelijk maken.

Wij wenschen de Koninklijke West-Indische Maildienst en zijn kloeken, volijverigen agent alhier, den Heer H. P. DE VRIES van harte geluk met deze nieuwe boot en hopen dat hiermede een tijdperk geopend is van steeds meer expansie en ontwikkeling.

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. M. G. Vuijsteke op Aruba.

Na een voorspoedige reis arriveerden Mgr. M. G. VUIJSTEKE en zijn secretaris de Eerw. Pater A. EUWENS Vrijdagmorgen 18 Aug. op Aruba, waar zij door plechtig klokgebrom en jubelend welkomstlied uit kinderen en geestdriftig gejuich van heel het volk begroet werden. Door een koor van bruidjes voorafgegaan en begeleid door de gestelijkheid en de commissieleden begaf Monseigneur zich langs de versierde straten naar de Kerk, die door de goede zorg en ijverige handen van de dames N. ECURY, M. LACLEE, L. VAN DER DIJST en E. ARENS zeer smaakvol versierd was. Nadat Mgr. de H. Mis had opgedragen, sprak Hij enkele hartelijke woorden van dank voor de plechtige ontvangst, Hem bereid.

Des avonds werd Z. D. H. een serenade gebracht, met bengalsch vuur en vuurwerk. Alle katholieke notabelen van Oranjestad waren er bij tegenwoordig. Door de drie Heeren P. ECURY, I. JUTTING en M. ARENS werd Mgr. met hartelijke en welsprekende woorden toegesproken. Opnieuw werd door een der Commissieleden aan Mgr. het algemeen verlangen van het Katholieke volk van Oranjestad en geheel Aruba kenbaar gemaakt, om op de Playa een bijzondere school voor jongens onder de leiding der Fraters van het St. Thomas College op te richten. Reeds tien jaar lang liet men geen gelegenheid voorbijgaan om bij Mgr. hiertoe aan te dringen. Maar helaas! Tot nu toe ontbraken de middelen en de krachten, die voor deze oprichting noodzakelijk zijn.

Met hartelijke woorden dankte Mgr. voor deze schoone hulde en voor de welsprekende woorden tot hem gericht. Na een genoeglijk samenzijn in de Pastorie keerden allen huiswaarts, hoogst voldoen en tevreden, de overtuiging met zich dragend dat hunne zaak in goede handen is, en dat hun bisschop geen moeite zal sparen om aan den reeds zoo lang gekoesterden vurigen wensch van het volk te voldoen.

Zondag 20 Augustus ging Mgr. naar Sta. Cruz om aldaar Dinsdag het H. Vormel toe te dienen. Woensdag vertrok men naar Savoneta, alwaar Vrijdag de kinderen gevormd werden. Zondag 27 Augustus zal Mgr. er de groote jaarlijksche processie rondom de Kerk door Zijne hooge tegenwoordigheid opsluisteren.

Woensdag 30 Augustus zal Mgr. hee H. Vormel op de Playa en Vrijdag 1 September op de Noord toedien.

✦ Soeur Maria Francisca.

Vrijdag morgen omstreeks zes uur overleed in het Pensionaat „Welgelegen” na een pijnlijken doodstrijd, doch in volkomen onderwerping aan den H. Wil van haar God, de Eerw. Zuster MARIA FRANCISCA (in de wereld, MARIA PERNETT) geboren te Cartagena (Columbia) den 31 October 1922. Den 25 December 1864 ontving zij het religieuze kleed in de Congregatie van de Zusters van Roosendaal, en 6 Januari 1867 wijdde zij zich door de religieuze professie voor geheel haar leven aan haar God toe.

Na enkele jaren werkzaam te zijn geweest in het St. Martinus-gesticht, bracht zij de verdere jaren van haar religieus leven door in het Pensionaat „Welgelegen”. In stille nede-

righeid en liefde heeft zij haar God gediend, een voorbeeld voor allen van nauwgezette gehoorzaamheid en pretentielooze liefderijkheid. Anderen te helpen was haar een wellust. Zij was vol kleine en fijne attenties voor iedereen, nog in de dagen zelfs dat de onderdom van de krachten van haar lichaam sloopen kwam. Geheel haar leven was een stil gebed.

Moge zij reeds de gouden, onverwelkbare kroon der eeuwige glorie ontvangen hebben, voor haar nederig en verborgen geheel aan God gewijd leven.

Vrijdag middag 5 uur werd door den Hoogeerw. Pater A. W. TER MAAT in de kapel te Welgelegen de plechtige Respons gezongen, en vergezeld door vele Paters, en particulieren, waaronder de Consul van Columbia, de Heer J. LUNA OSPINA, werd het stoffelijk overschot van Sr. MARIA FRANCISCA naar haar laatste rustplaats gebracht.

R. I. P.

Santa Barbara.

De heer G. DUYFJES mijnningénieur, en Prof. J. A. GRUTTERINK, die de phosphaatmijnen van Florida bezocht hebben, zijn Donderdag met de „Caracas” alhier aangekomen.

Zooals bekend is, staat deze reis in verband met de Curaçaosche St. Barbara puestie.

Luitenant A. E. Rambaldo.

In de Nederl. bladen lezen we dat de luit. t. z. 2e kl. A. E. RAMBALDO op een ballontocht Soerabaja-Samarang verongelukt is. Ook bij ons is luit. RAMBALDO geen onbekende.

Deze wakkere zeeofficier bevond zich hier ruim twee jaar geleden en maakte zich toen verdienstelijk met het doen van meteorologische waarnemingen met vliegers en bijbehorende instrumenten, door de Ned. Reg. in bruikleen aan hem afgestaan.

Luit. RAMBALDO, die lid van het hoofdbestuur van de Ned. Vereniging voor luchtvaart was, heeft getracht een Curaçaosche afdeling dier vereniging op te richten, welke afdeling meer in het bijzonder haar aandacht zou schenken aan de bestudeering der hoogere luchtlagen, vooral in verband met regenval en met de belangen van de landbouw.

Our. Cour.

Brand van een boot.

Het SS. *Zulia* der „Red D” lijn bracht Donderdag het bericht mede, dat op de rede van Maracaibo de stoomboot „Fenix” der *Compañia Fluvial Costanera Venezolana* geheel verbrand is.

Garnizoen.

Dinsdag 22 Augustus arriveerde hier per stoomschip *Oranje Nassau* een detachement aanvullingstroepen, 23 soldaten sterk. Tot Paramaribo stond deze afdeling onder het commando van den 2de Luitenant der Infanterie van het Ned. Ind. leger VAN DUINEN. Van Paramaribo tot hier was met het commando belast de sergeant ZWISLER, die per eerstkomende gelegenheid naar Suriname zal terugkeeren.

De fusilier GRIMM van het detachement dat 31 Juli l. naar Nederland vertrok, is aan buikviesontsteking overleden en te Paramaribo begraven.

Gezondheid van Z. H. Paus Pius X.

Rome 17. — De geneesheeren, die den Paus behandelen, hebben verklaard dat Z. H. in veel beteren toestand verkeert.

Uit Rome wordt op 18n. gemeld dat de Paus langzamerhand herstelt.

Den 20 wordt uit Rome bericht dat de Paus, die aan het herstellen is, dien ochtend de H. Mis heeft bijgewoond in de bijzondere kapel van Z. H.

De toestand van den Paus is goed. Op den 22n. heeft Z. H. in de tuinen van het Vaticaan een wandeling gedaan, zonder eenige vermoeidheid te ondervinden.

Bal.

Donderdag, 31 dezer, des avonds om acht uur, bal ten Gouvernementshuize.

Landmacht.

Bij de kol. reserve is aangekomen de van gedetacheerd uit Curaçao teruggekeerde kapit. der inf. W. F. N. VON HOMBRACHT, aan wien verlof is verleend, in afwachting zijner indeeling bij het leger hier te lande.

De kapitein der inf. L. SCHUTTE in Nederland uit Curaçao teruggekeerd, is ingedeeld bij het 2e. regiment infanterie (Venlo).

Marktbericht.

De prijsopgaven der verschillenden artikelen en stroohoeden door den Curaçaosche Handelsbond, zijn volkomen gelijk aan die der vorige week.

LA NUEVA Enciclopedia Internacional

Dice: “El Aceite de Hígado de Bacalao es uno de los agentes terapéuticos más valiosos; los beneficios que con él se obtienen en las enfermedades que causan pérdida de carnes no pueden ser superados. Se dá en la Tuberculosis, Raquitismo, Anemia, Bronquitis, Debilidad General y Afecciones de los Nervios.”

LA EMULSION DE SCOTT

contiene el mejor y más puro Aceite de Hígado de Bacalao de Noruega, y lo administra en la forma más digerible y asimilable para todos los estómagos. No contiene alcohol ó substancia dañina alguna.

EXIJASE LA LEGITIMA

Benoeming.

Bij Koninklijk Besluit is de Heer Ph. F. DE HASETH MÖLLER benoemd tot lid van den Kolonialen Raad in deze kolonie.

Verlofsverlenging.

Blijkens een hier ontvangen telegram uit den Haag is door den Minister van Koloniën aan den Heer C. STATIUS MULLER, Administrateur van Financiën in deze kolonie, een verdere verlofsverlenging van zes maanden verleend.

Vergadering-openbaar onderwijs.

Maandagavond had de aangekondigde vergadering van ouders en belangstellenden in het openbaar onderwijs plaats, onder voorzitterschap van den heer E. S. LANSBERG, daar de Heer F. W. P. WINKEL wegens ziekte zijner echtgenootte verhinderd was te verschijnen. Deze vergadering werd slechts door een dertigtal ouders etc. bijgewoond.

Nadat de Heer LANSBERG in het kort het ontstaan der actie ter verbetering van het onderwijs had uiteen gezet, werd door den Heer H. P. DE VRIES, lid der redactie-commissie, het verzoekschrift met Memorie van Toelichting, samen een dertig foliobladen, voorgelezen. Na een kleine gedachtenwisseling met den Heer C. W. JONCKHEER WZ werd besloten het request ter kennisneming en onderteekening onder belangstellenden te doen rondgaan, terwijl het tot Maandag a.s. bij den Heer W. F. P. WINKEL ter inzage zal liggen. Vermoedelijk zal het Maandag aan den Gouverneur en den Kolonialen Raad worden aangeboden.

Officieele Berichten.

De Gouverneur heeft, voor den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op den 31sten dezer, het volgende bepaald:

10. dat bij zonsopgang, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland, op de openbare gebouwen, en op de Gouvernements-vaartuigen, zullen worden geheeschen, terwijl zij met zons- ondergang op een gelijk schot zullen worden nedergehaald;
20. dat de Gouverneur des voormiddags ten 10 ure audientie zal verleen ten Gouvernementshuize;
30. De tenue van den dag voor de politie de groote zal zijn.

Voorts wordt bekend gemaakt:

10. dat er parade zal worden gehouden des morgens om 7 uur, dertig minuten, op het Hendrikplein door de Marine en de Compagnie Infanterie, ieder korps met eigen muziek;

20. dat er gedurende den loop van den dag, zoowel van Hr. Ms. Utrecht als van het Waterfort een saluut zal worden gedaan van honderd en een kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:
's voormiddags om acht uur 33 schoten;
's middags 35 schoten, en
's namiddags om vier uur 33 schoten.

Berichten uit het Moederland.

Curaçao.

In een antwoord op het verslag over een aanvullingsbegroting Curaçao dienst 1907, deelt de Minister van Koloniën mede, dat de portschuld van Venezuela aan de kolonie Curaçao na de jongste afbetaling nog 22.544.87 (U. S. A.) bedraagt.

Buitenland.

MAROKKO.

Volgens de laatste telegrammen is de toestand tusschen Duitschland en Frankrijk zeer gespannen. De overdreven eischen van Duitschland, dat zich niet alleen beperkt tot het grootste gedeelte van Fransch Congo, maar tevens het recht wenscht te hebben om te Brest een plaats te vestigen, welke de Duitsche transatlantische schepen kunnen aandoen, staan de oplossing der crisis in den weg.

Veel is er geconfereerd in de laatste weken, maar zonder succes. „Duitschland tracht ons te ergeren of ongeduldig te maken, zeide de Selves, Minister v. Buitenlandsche Zaken, maar wij zullen niet toegeven.”

Fransche schepen zijn met troepen uit Algiers en Marseille naar Casablanca vertrokken, en Delcassé heeft gelast haast te maken met de uitrusting der torpedobooten en onderzoekende schepen.

Een regeling schijnt alleen mogelijk te zijn, als 10. Duitschland de rechten van Frankrijk in Marokko ten volle erkent, en 20. zijn eischen ten opzichte van Fransch Congo wijzigt.

Op de beurs brachten de ongunstige berichten een sterke daling in de koersen en effecten teweeg.

De stammen van Taroudant worden oproerig en dreigen tot plunderen over te slaan, zoo de Pasha de Duitschers niet uit hun land set.

TURKIJE.

Groote brand te Constantinopel.

De brand in de Turkische hoofdstad schijnt een ontzettend schouwspel van verschrikking te zijn geweest.

Meer dan tweeduizend huizen of winkels zijn verwoest. Vele scholen en karnissen en de officiers-burelen van den genden staf van het Eerste Legerkorps zijn verbrand.

Verscheidene wijken zijn volkomen afgebrand. Twee soldaten zijn levend verbrand. De brandweer van Engelsehe en Duitse schepen namen aan het blussingswerk deel.

Aan den „Berl. Lokal Anzeiger“ wordt gezegd:

Het vuur brak gelijktijdig Zaterdagmiddag om twee uur op 6 plaatsen uit. Het is dus duidelijk, dat de brand medewillig is aangestoken, als tevens demonstratie tegen het nationale feest ter viering van het Jong-Turkische regime.

Het vuur verspreidde zich snel in verschillende gedeelten van Stamboul, vernielde verschillende straten en legde het gebouw van den grooten generaal staf in de asch.

Het vuur besloot een oppervlakte van twee v. r. m.

De vlammen maakten sprongen van 50 m. en daar er overal houten gebouwen stonden, was het eind niet te overzien.

2000 van houten huizen zijn in vlammen opgegaan.

Er viel een flinke wind, die het vuur aanwakende. Het blusschen werd bemoeilijkt door gebrek aan water.

De minister van Oorlog is ernstig, doch het leysenyaarlijk, gewond door een vallende balk.

De ter ere van het nationale feest schitterende geillumineerde stad, waar een groote menigte zich verdrong, werd zoo fel beïnvloed door den vuurstorm, die de tempels omgaf in een vloed van gloed, dat de kunstmatige lichting van de openbare gebouwen volkomen in het niet viel. Duizenden liepen hulpeloos en weklagend rond.

De brand brak uit in de Suleimaniyeh en verslootte tot 3 avonds negen uur drie voornaame wijken en trok zelfs naar de Akseraiwijk. Verscheidene kleine moskeeën zijn verbrand.

De documenten van den generaal staf konden nog gered worden.

Ik zeg, zegt de corr. van het Berlijnsche blad, toeneelen, met geen pen te beschrijven. Bij dozinen sprongen vrouwen te midden van de brandende huizen, enkele met kinderen op den arm huilend en schreeuwend.

Hooge officieren in helle uniformen sag men hun huieraad wegdragend op vuurwagens.

Er wordt een tijdelijk tentenkamp opgelegen achter de moskee, waar vroeger de drukte buurt van Stamboul was. Vele menschen wier bezittingen in vlammen opgingen, sag men urenleng rondwaken als waansinnigen. Zij werden door de militairen van het kastje naar den muur geleagd.

De nood is zeer groot.

Honderden menschen hebben alleen gered, wat zij aan het lijf droegen.

Van de brandstichters, — volgens officiële opgaven zijn het er minstens dertig, — die systematisch te werk gingen naar een voort bestudeerd plan en die het voornamelijk be- grepen hadden op het ministerie van Oorlog, zijn er twaalf in handen der autoriteiten. Zij zullen door den krijgsvaard veroordeeld en waarschijnlijk in het openbaar opgehangen worden.

De autoriteiten zijn zoo overstuur, dat er nog geen sprake is van een systematische actie tot redding.

Tien wijken, vier duizend huizen, zijn vernield, een reeks van prachtige konaks is verbrand, ook gingen vele steenen gebouwen in de vlammen op.

Volgens een later telegram aan den „Lokal. Ans.“ uit Constanti- nopol verzonden, is men den brand eindelijk meester geworden.

De door den brand veroorzaakte schade wordt op 11 miljoen gulden begroot. Men spreekt van ongeveer 40 dooden.

Omstreeks den middag brak een nieuwe brand uit een verlate de israelitische wijk. De israelitische school is afgebrand. De brand breidt zich nog uit.

Tegen den avond werd een persoon aangehouden, die bezig was met een huis in de wijk Yoesoef Pacha bij Amasrai aan te steken.

Gheel Turkije is onder den indruk van den grooten brand die de hoofdstad op zoo schrikkelijke wijze heeft getroffen.

Het bleek dat den nacht daarop te Constantinopel ongeveer 100.000

menschen zonder dak waren, dat 9400 huizen zijn verwoest en dat de schade zeker 20 miljoen gulden bedraagt, waaraan ongeveer 1/12 verzekerd is. Van 14 personen wist men zeker, dat zij in de vlammen omgekomen zijn. Ongeveer 50 voor- namenlijk grijsaards en kinderen, worden als vermist vermeld. Elf personen zijn blind geworden en meer dan 20 kranksinnig.

Voor de slachtoffers van den brand is een nationale collecte geopend. De Salts teekende voor 2500 pond, de Ottomaansche Bank voor 2000 pond. De regering stelde 10.000 tenten ter beschikking van de dak- loozen.

Officieel wordt steeds volgehouden, dat de brand een toevallig ongeluk is geweest, maar ieder weet beter en juist daardoor voek men zich gedrukt. Wat kan er niet nog meer gebeeren, wanneer de partij van het oude regime aan haar afkeer van de Jong-Turken met alle mid- delen uiting gaat geven?

Niet één, zooals er eerst gemeld werd, maar twee nieuwe branden zijn er na het eerste groote vuur nog geweest.

Bijna de gansche bevolking bracht den nacht wakend door in verschrik- kelijke opwindin. Van alle kanten werd de stad door de opwaziende vlammen verlicht.

Er zal 't hierbij blijven?

Er wordt reeds gevreesd dat van de algemeene ellende en verwarring die door den brand ontstond door de oude Turkische partij gebruik zal worden gemaakt om het tegen- woordige bewind een gevoeligen slag toe te brengen, door een opvoer of revolutie. De massa van het volk heeft nooit veel met de nieuwe regterders opgehoud en zeker, dat noch de binnenlandsche, noch de buitenlandse toestand thans beter is dan eertijds.

VOLKSFEST

TE GEVEN DOOR HET BESTUR VAN CURAÇAO

op den 31sten Augustus 1911.

TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG

VAN

H. M. de Koningin.

PROGRAMMA.

1. Des vóórmiddags, van 9-10 uur.

OP DE DE RUITERKADE.

Wedren te paard, van af de Markt- straat tot aan het Kerkplein.

1e. prijs.....een hoofdatel

2e. prijs.....een rijzweep met zilveren knop.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 19 AUGUSTUS—2 SEPTEMBER.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S. S. Morris	19 August.	New-York	19 August.	Maracaibo
Zulia	"	24 "	Maracaibo	24 "	New-York
Caracas	Furst "	24 "	New-York	24 "	La Guayra
Caracas	"	29 "	La Guayra	30 "	New-York
Maracaibo	G. W. Goodman	2 Sept.	New-York	2 Sept.	Maracaibo
Merida	A. Johanson	20 Aug.	Maracaibo	21 Aug.	La Guayra
Merida	"	28 "	La Guayra	25 "	Maracaibo
Merida	"	30 "	Maracaibo	4 Sept.	La Guayra
Oranje Nassau	G. D. Nieman	22 "	Amsterdam	23 Aug.	New-York
Pr. Willem IV	P. C. vd Graaff	27 "	New-York	28 "	Amsterdam
Pr. Fred. Hend.	J. P. vd Borden	2 Sept	Amsterdam	3 Sept.	New-York
Bedeburn	W H Mandell	14 August.	New Port News	23 Aug.	Cuba
Musican	Nelson	19 "	Liverpool	20 "	Galveston
Barbadian	Manning	22 "	Liverpool	23 "	Cartagena
Città di Torino	A. Poggi	20 "	Genova	22 "	Colón
Niederwaki	F. Meyer	26 "	Colombia	27 "	Hamburg
Yacatan	Mercer	31 "	Liverpool	31 "	Galveston
Virginia	H. Schuster	1 Sept.	Hamburg	3 Sept.	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	Van	Schoeners.	Vertrek	naar
Marina V	19 Augustus	Maracaibo	Victoria V	19 August.	Vela de Coro
Ofelia V	21 "	Trinidad	Victoria H	20 "	Maracaibo
Refugio H	21 "	Aruba	Diana V	21 "	Maracaibo
John Luis H	22 "	Aruba	Virginia H	21 "	Vela de Coro
Virginia H	24 "	Vela de Coro	Dreadnought H	21 "	Isla Barlov
Ana Leonor V	24 "	Prk. Cabello	John. Blackw.	21 "	Barbados
			Metecor H	22 "	Maracaibo
			Clara C	26 "	Rio Hacha
			Refugio H	22 "	Aruba
			Hungaria H	22 "	Bonaire
			Juan Luis H	23 "	Aruba
			Virginia D	24 "	Sánchez
			Gacela H	24 "	Maracaibo
			Maria H	24 "	Maracaibo
			Perla de Orama	25 "	Sto. Domingo
			Olinda H	25 "	Barahona

Via Porto Cabello.

2. Des vóórmiddags, van 10-11 uur.

OP HET PLEIN Vóór HET GOVERNEMENTSHUIS.

A. Sprietloopen } (Geldprijzen)

B. Zakloopen }

Opgeluisterd door de muziek van de weesjongens van Sta. Rosa.

3. Des vóórmiddags, van 11-11½ uur.

OP HET MOLENPLEIN

A. Surprise voor jongens.

B. Blokjesrapen } (Geldprijzen)

C. Touwtrekken }

Opgeluisterd door de muziek van de weesjongens van Sta. Rosa.

4. Des middags.

Uitdeeling van speelgoed en ver- snaperingen aan de kinderen van de openbare en bijzondere scholen voor lager onderwijs.

5. Des namiddags, van 2-4 uur.

OP VERSCHILLENDE PUNTEN DER STAD

Draaiorgelmuziek.

6. Des namiddags, van 4-6 uur.

IN DE HAVEN.

A. Flesschentrekken in kano's be- noorden de brug „Koningin Emma“

B. Wedstrijd in kano's met 2 pagaaien } (Geldprz.)

C. Hardroeien met 4 riemsloepen }

Deze wedstrijden worden gehouden van af de brug „Koningin Emma“ naar Ranca Master en terug en opgeluisterd door de militaire Ka- pel op de „Batterij“ van 4½—6 uur.

7. Des avonds, van 6½-8 uur.

IN HET PAVILJOEN WILHELMINA.

Muziekuitvoering door de kapel van de weesjongens van Sta. Rosa.

8. Des avonds, van 8-9 uur.

OP HET RIFFORT.

Schitterend vuurwerk, opgeluisterd door eene muziekuitvoering, te geven door de militaire Kapel, op het plein vóór het Gouvernementshuis.

9. Des avonds, om 9 uur.

GROOT TAPTOE EN FAKKELOPTOCHT.

Te volgen weg: Van het Water- fort, langs de Breede straat, ron- dom het Wilhelmipark, naar het plein bij de Naniesteeg en terug naar het Waterfort.

Curaçao, den 10n. Augustus 1911

Namens de Commissie,

De Voorzitter,

M. B. MAAL.

De Secretaris,

J. ELLIS.

N. B. Eventueel deelnemers aan de wedstrijden met sloepen en kano's ge- lieven zich vóór den 30n. Aug. d.j. aan te melden bij het Commissie- lid, den heer C. H. JONCKHEER Wz.

Photographische Inrichting.
Soublette et Fils,
HOFFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,

„ Antwerpen 1885,

„ Chicago 1893, en

„ Curaçao, Eerste Prijs Eere medaille, 1904.

„ Brussel, 1910.

Curaçao, Waterkant, Otraha-
banda.

Adverteert steeds

IN DE

Amigoe di Curaçao.

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschil- lende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

DIENST—WEST—INDIE :

Lijn I. Den 3n. van iedere maand, van Hamburg naar St. Thomas, Tri- nidad, Venezuela, Curaçao en vice versa;
Aankomst te Curaçao den 1ten. van iedere maand,
Vertrek van Curaçao; den 2den. van iedere maand.

Lijn III. Den 7den. van iedere maand, van Hamburg over Haiti naar Cura- çao, Venezuela, Trinidad, St. Thomas, Havre en Hamburg;
Vertrek van Curaçao: den 16n. van iedere maand;

Lijn IV. Den 20n. van iedere maand, van Hamburg-Antwerpen naar St. Thomas, Curaçao, Columbia, Colon-Panama en Centraal-Ame- rika.
Aankomst te Curaçao; den 10n. van iedere maand.
Vracht wordt aangenomen voor alle Europeesche Havens, zoo ook voor Columbia, Colon ens.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen evenwel ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer 15 dagen volbrengen.

De Passagierschepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voor- zien van de noodige toepassingen voor de zekerheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:

I Klas: \$ 110; III Klas: \$ 60—A. G.

Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE“

VAN

Longman Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1

Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

Drukker:

B. L. ROGERS.